

กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1*

Management Strategies for Collaborative Network to Improve Small Schools under Kalasin Primary Educational Service Area Office 1



เสนอ คำสมหมาย

Sanae Kamsommai

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

Graduate College of Management, Sripatum University Khon Kaen Campus, Thailand.

Corresponding Author's Email: Sanae.kam@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้บริหารและครู 298 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาสภาพแวดล้อม ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และประธานเครือข่าย 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง 2) สร้างและตรวจสอบยืนยันกลยุทธ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบสอบถามความเหมาะสมขององค์ประกอบ 2) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ 3) แบบสัมภาษณ์ 4) ประเด็นการสนทนากลุ่ม 5) แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาองค์ประกอบ พบว่า มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สมาชิกเครือข่าย 2) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเครือข่าย 3) การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ของเครือข่าย 4) ภาวะผู้นำของผู้ประสานงานเครือข่าย และ 5) การประเมินผลการดำเนินงาน โดยรวมมีความเหมาะสมระดับมาก ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยรวมระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 การประเมินผลการดำเนินงาน 2) ผลการสร้างและตรวจสอบยืนยันกลยุทธ์ พบว่า ประกอบด้วย 2.1) วิสัยทัศน์ 2.2) พันธกิจ 2.3) เป้าประสงค์ 2.4) ประเด็นกลยุทธ์ 2.5) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 2.6 การควบคุมกลยุทธ์ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์; การบริหาร; เครือข่ายความร่วมมือ; โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

This research article aimed to develop management strategies for collaborative networks to improve small schools under the Kalasin Primary Educational Service Area Office. The study was conducted in two phases: (1) to examine the components, current conditions, desired conditions, and needs for collaboration. The key informants consisted of nine experts, while the sample group included 298 school administrators and teachers selected through stratified random sampling. In addition, nine key informants—comprising administrators, heads of academic affairs, and network chairpersons—were purposively selected to study the environmental context; and (2) to develop and validate the proposed management strategies. The key informants for this phase included nine experts, and another group of nine experts was purposively selected to assess the appropriateness and feasibility of the strategies. The research instruments consisted of (1) a questionnaire on the suitability of the components, (2) a questionnaire on current and desired conditions, (3) an interview form, (4) focus group discussion topics, and (5) a questionnaire on the propriety and feasibility of the strategies. The statistical methods employed were percentage, mean, standard deviation, and the priority needs index.

The research findings revealed that the study of the components identified five key elements: (1) network members, (2) participation in network activities, (3) network communication and interaction, (4) leadership of network coordinators, and (5) evaluation of operational performance. Overall, these components were rated at a high level of propriety. The current conditions were found to be at a moderate level, while the desired conditions were at the highest level. The most critical need was the evaluation of operational performance. The development and validation of the management strategies resulted in six key elements: (2.1) vision, (2.2) mission, (2.3) goals, (2.4) strategic issues, (2.5) strategy implementation, and (2.6) strategy control. The developed strategies were evaluated as being of high propriety and feasibility.

Keywords: Strategies; Management; Collaborative Network; Small Schools

บทนำ

การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการวางแผน จัดองค์การ บริหารงานบุคลากร ภาวะผู้นำ และการควบคุมการดำเนินงานในโรงเรียนหรือสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และการดูแลนักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้พร้อมสู่โลกอนาคตโดยสถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สำคัญในการจัดการศึกษาทั้งนี้ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ หลักของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา (Office of the Basic Education Commission, 2010)

เครือข่ายความร่วมมือ เป็นการรวมตัวกันของกลุ่มของบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือประเทศต่าง ๆ ที่มาร่วมมือกันทำงานหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป้าหมายร่วมกัน โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนทรัพยากร ความรู้ ประสบการณ์ หรือเทคโนโลยี (Smith, 2021) ซึ่งเครือข่ายโรงเรียนแต่ละเครือข่ายโรงเรียนจะประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ในเขตพื้นที่เดียวกัน มีการสนับสนุนให้เกิดพลังแห่งการช่วยเหลือกันภายใต้การบริหารเครือข่ายด้วยการใช้ความร่วมมือทั้งในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อเทคโนโลยี ที่ทันสมัยอย่างทั่วถึงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน (Rotchinda, 2018)

การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ เป็นกระบวนการวางแผน จัดการ ประสานงาน และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความรู้ การร่วมตัดสินใจ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นความร่วมมือคือความสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ร่วมกันและมีการกำหนดอย่างชัดเจนระหว่างสององค์กรขึ้นไปเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Himmelman, 2001) ซึ่งการบริหารความร่วมมือระหว่างภาคีว่าเป็นกระบวนการเชิงกลยุทธ์ ที่ต้องอาศัยความไว้วางใจ การแลกเปลี่ยนข้อมูล การประสานงาน และภาวะผู้นำร่วม (Bryson, Crosby, and Stone, 2006) และเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นการรวมกลุ่มของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีบริบทหรือปัญหาร่วมกัน เช่น จำนวนนักเรียนและครูน้อย ทรัพยากรจำกัด และการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่ไม่เท่าเทียม เพื่อสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการ การเรียนการสอน การพัฒนาครู การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาผ่านกลไกเครือข่าย (Office of the Basic Education Commission, 2020)

โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียน ตั้งแต่ 120 คนลงมา ตามมาตรฐานโรงเรียนที่กำหนด การติดตาม ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กยังคงใช้งบประมาณและทรัพยากรที่ไม่คุ้มค่า ประกอบกับโรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Office of the Basic Education Commission, 2019) วัตถุประสงค์ของเครือข่ายความร่วมมือโรงเรียนขนาดเล็ก แลกเปลี่ยนทรัพยากรและบุคลากร เช่น ครูผู้สอน อุปกรณ์การเรียน สื่อการสอน ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ด้วยการเข้าถึงทรัพยากรที่เท่าเทียมกันมากขึ้น พัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากร ผ่านการอบรม แลกเปลี่ยนความรู้ จัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ปัญหาที่พบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ปัญหาทรัพยากรบุคคล ครูไม่ครบชั้น/วิชาเอกไม่ตรง ทำให้ครู 1 คนต้องสอนหลายวิชา หรือหลายชั้น ภาระงานมากเกินไป ครูต้องทำหน้าที่ทั้งสอนและงานธุรการ ทำให้เวลาเตรียมสอนไม่เพียงพอ ขาดผู้บริหารหรือผู้บริหารรักษาราชการ ในบางโรงเรียนไม่มีผู้บริหารประจำ ปัญหางบประมาณและทรัพยากร งบประมาณจำกัด เนื่องจากใช้งบตามจำนวนนักเรียน ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับงบน้อย ขาดอุปกรณ์การเรียนที่เพียงพอ เช่น หนังสือเรียน สื่อการสอน เทคโนโลยี และปัญหานโยบายการควรวรรณโรงเรียนที่ไม่ยืดหยุ่น ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกรักของชุมชน การจัดสรรครูตามระบบไม่สอดคล้องกับความต้องการ เป็นต้น (Office of the Basic Education Commission, 2020) ซึ่งสอดคล้องกับ Saranat and other (2002) ได้นำเสนอว่า การแก้ปัญหาการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยใช้วิธีบริหารจัดการ และรูปแบบการบริหารที่หน่วยงานต้นสังกัดฝ่ายคิดกำหนด ผู้บริหารทำตามนโยบายไม่มีการศึกษาสภาพการดำเนินงานที่แท้จริงในรูปแบบของการวิจัยและพัฒนา ดังนั้น จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีการดำเนินการร่วมกันในการจัดการศึกษา

จากปัญหาและความสำคัญของสภาพปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารเครือข่ายของโรงเรียนขนาดเล็กให้เกิดคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

2. เพื่อสร้างและตรวจสอบยืนยันกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) มีการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

1.1 การศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ (Starkey, 1997; Charoenwongsak, 2002; Sthapitanont, and Thiraphan, 2003; Goldsmith and Eggers, 2004; Huxham and Vangen, 2005) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ดังนี้ 1) สมาชิกเครือข่าย 2) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเครือข่าย 3) การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ของเครือข่าย 4) ภาวะผู้นำของผู้ประสานงานเครือข่าย 5) การประเมินผลการดำเนินงาน

1.2 การตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารการศึกษา และกลุ่มที่ 3 ผู้อำนวยการโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามความเหมาะสมขององค์ประกอบ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มี 5 26 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

1.3 การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

1) ประชากร ได้แก่ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร 136 คน และครู 1,179 คน รวม 1,315 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร 31 คน และครู 267 คน รวม 298 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random sampling) 2.1) เปิดตารางตารางเครซี มอร์แกน 2.2) สุ่มอย่างให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด

1.4 การศึกษาสภาพแวดล้อมสำหรับสร้างกลยุทธ์

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และประธานศูนย์เครือข่าย 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มี 5 26 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 แล้ว

นำไปทดลองเก็บข้อมูลจากกลุ่มที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน และครูในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 30 คน จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน 15 คน ครู 15 คน พบว่า แบบสอบถามสภาพปัจจุบันมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.59-0.88 แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.59-0.89 และ 2) แบบสัมภาษณ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบยืนยันการพัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการร่างกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1

2.2 ตรวจสอบยืนยันกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารการศึกษา และกลุ่มที่ 3 ผู้อำนวยการโรงเรียน

2.3 ประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของกลยุทธ์ฯ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารการศึกษา กลุ่มที่ 2 ผู้อำนวยการโรงเรียน และกลุ่มที่ 3 ครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) ประเด็นการสนทนากลุ่ม มี 3 ประเด็นหลักตามโครงสร้างของประเด็นกลยุทธ์หลัก ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน (ชุดเดิม) ตรวจสอบความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และ 2) แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไป เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ผลการวิจัย ดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม	แปลความหมาย
1. สมาชิกเครือข่าย	4.60	0.50	มากที่สุด	เหมาะสม
2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเครือข่าย	4.75	0.50	มากที่สุด	เหมาะสม
3. การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ของเครือข่าย	4.58	0.55	ปานกลาง	เหมาะสม
4. ภาวะผู้นำของผู้ประสานงานเครือข่าย	4.67	0.51	มากที่สุด	เหมาะสม
5. การประเมินผลการดำเนินงาน	4.78	0.50	มากที่สุด	เหมาะสม
โดยรวม	4.68	0.51	มาก	เหมาะสม

จากตาราง 1 พบว่า ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเหมาะสมทุก เรื่องลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ การประเมินผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.50) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเครือข่าย ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.50) ภาวะผู้นำของผู้ประสานงานเครือข่าย ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.51) สมาชิกเครือข่าย ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) และการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ของเครือข่าย ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน		
1. สมาชิกเครือข่าย	3.48	0.50	ปานกลาง	4.53	0.55	มากที่สุด	0.30	5
2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเครือข่าย	3.45	0.51	ปานกลาง	4.56	0.52	มากที่สุด	0.32	4
3. การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ของเครือข่าย	3.37	0.52	ปานกลาง	4.58	0.52	มากที่สุด	0.36	3
4. ภาวะผู้นำของผู้ประสานงานเครือข่าย	3.35	0.54	ปานกลาง	4.62	0.51	มากที่สุด	0.38	2
5. การประเมินผลการดำเนินงาน	3.33	0.55	ปานกลาง	4.65	0.50	มากที่สุด	0.40	1
โดยรวม	3.40	0.52	ปานกลาง	4.59	0.52	มากที่สุด	0.35	

จากตาราง 2 สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.52) สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.52) เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย Wongwanich (2007) ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การประเมินผลการดำเนินงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.40$) ลำดับที่ 2 ภาวะผู้นำของผู้ประสานงานเครือข่าย ($PNI_{\text{modified}} = 0.38$) ลำดับที่ 3 การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ของเครือข่าย ($PNI_{\text{modified}} = 0.36$) ลำดับที่ 4 การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ของเครือข่าย ($PNI_{\text{modified}} = 0.32$) และลำดับที่ 5 สมาชิกเครือข่าย ($PNI_{\text{modified}} = 0.30$) ตามลำดับ และผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามพบประเด็นสำคัญ ดังนี้ จุดแข็ง คือ จัดรวมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่เดียวกันเพื่อร่วมกันดำเนินงาน ผู้บริหารและครูมีการใช้เครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ จุดอ่อน คือ โรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรน้อย โอกาส คือ ตัวแทนคณะครูร่วมดำเนินการ ตัดสินใจ ในทุกกิจกรรม ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและครู ส่วนภาวะคุกคาม คือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กขาดประสบการณ์ในการบริหารจัดการ

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 เพื่อสร้างและตรวจสอบยืนยันกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ฯ

รายการ	ความเหมาะสม		แปล ผล	แปล ความหมาย	ความเป็นไปได้		แปล ผล	แปล ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.			$\bar{X}$	S.D.		
1. วิสัยทัศน์	4.80	0.45	มากที่สุด	เหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด	เป็นไปได้
2. พันธกิจ	4.60	0.55	มากที่สุด	เหมาะสม	4.70	0.45	มากที่สุด	เป็นไปได้
3. เป้าประสงค์	4.65	0.50	มากที่สุด	เหมาะสม	4.65	0.50	มากที่สุด	เป็นไปได้
4. ประเด็นกลยุทธ์	4.75	0.45	มากที่สุด	เหมาะสม	4.75	0.55	มากที่สุด	เป็นไปได้
5. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.70	0.50	มากที่สุด	เหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด	เป็นไปได้
6. การควบคุมกลยุทธ์	4.55	0.55	มากที่สุด	เหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด	เป็นไปได้
โดยรวม	4.68	0.50	มากที่สุด	เหมาะสม	4.72	0.49	มากที่สุด	เป็นไปได้

จากตาราง 3 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.50) ถือว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.49) ถือว่ามีความเป็นไปได้

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอสรุปองค์ความรู้จากวิจัยเป็นโมเดลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กดังนี้

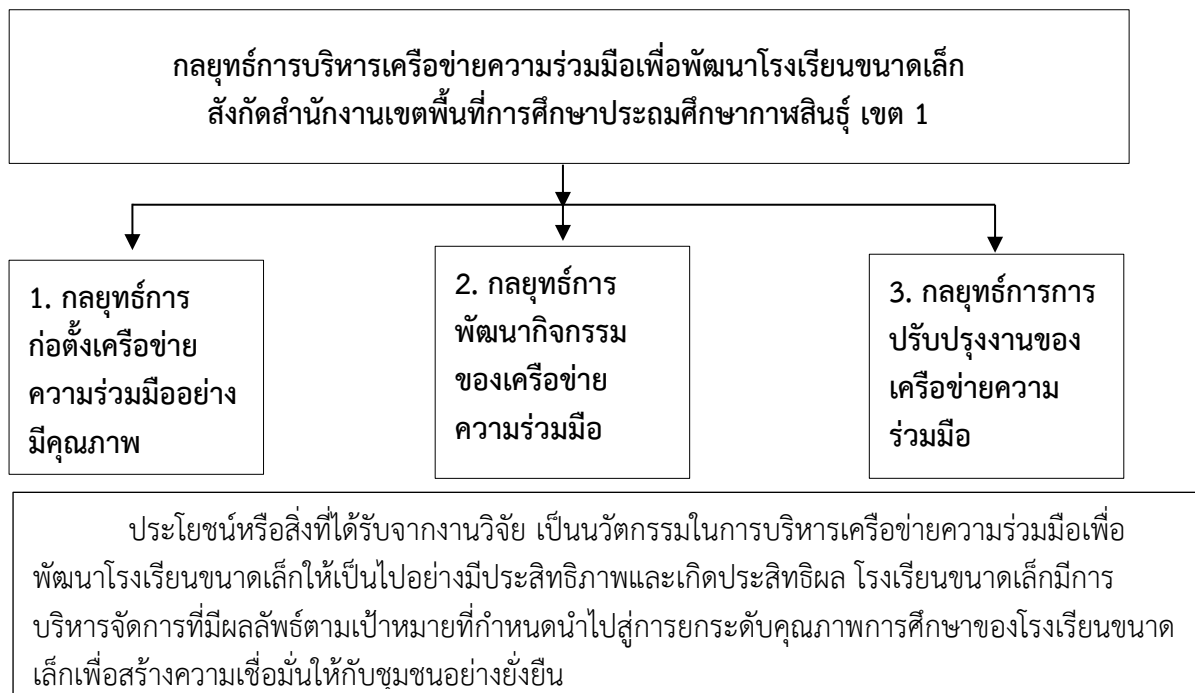


Figure 1: The New Body of Knowledge

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย เรื่องกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า มีองค์ประกอบสำคัญ 3 กลยุทธ์หลัก ดังนี้ 1) กลยุทธ์การก่อตั้งเครือข่ายความร่วมมืออย่างมีคุณภาพ 2) กลยุทธ์การพัฒนากิจกรรมของเครือข่ายความร่วมมือและ 3) กลยุทธ์การปรับปรุงงานของเครือข่ายความร่วมมือ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อภิปรายผล ได้ดังนี้

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผลการศึกษารองค์ประกอบ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ 26 ตัวบ่งชี้ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเครือข่าย

1. การศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ผลการศึกษารองค์ประกอบประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ 26 ตัวบ่งชี้ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารจากนักวิชาการ นักการศึกษา ทั้งภายในและต่างประเทศเพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อ

พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กหาความถนัดองค์ประกอบที่มีความถี่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของนักวิชาการ นักการศึกษาที่ได้ศึกษาเอกสารมาเป็นองค์ประกอบหลักเพื่อนำไปศึกษาความหมายและตัวบ่งชี้ กำหนดเป็น นิยามศัพท์เพื่อนำไปศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ต่อไป ดังที่ Goldsmiths and Eggers (2004) ได้เสนอองค์ประกอบเครือข่าย ประกอบด้วย 1) การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ 2) การออกแบบ เครือข่ายให้สอดคล้องกับเป้าหมาย 3) การบูรณาการและเชื่อมโยงการดำเนินการและการวัดผล 4) การ ประยุกต์ใช้ระบบ ไอที ในการจัดการเครือข่าย และ 5) การพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากรในโรงเรียน สอดคล้องกับ Chengyut (2015) กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในการส่งเสริมสุขภาพชุมชนแบบ องค์กรรวม พบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในการส่งเสริมสุขภาพชุมชนแบบองค์กรรวม ประกอบด้วย (1) องค์ประกอบการบริหารการส่งเสริมสุขภาพชุมชน ได้แก่ การจัดทำนโยบายสุขภาพ การ จัดการเรียนรู้สุขภาพและพลศึกษา การจัดบริการและการให้คำปรึกษาสุขภาพ การจัดหาอาหารและโภชนาการ การ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพและการสร้างภาคีเครือข่ายสุขภาพ (2) แนวคิดสุขภาพชุมชนแบบองค์กร รวม ได้แก่ แนวคิดสุขภาพชุมชนแบบองค์กรรวมในมิติที่เกี่ยวข้องกับบุคคล แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับ บุคคล ระดับโรงเรียนและระดับชุมชน แนวคิดสุขภาพชุมชนแบบองค์กรรวมในมิติที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัย ได้แก่ สุขภาพทางกาย สุขภาพทางจิต สุขภาพทางสังคมและสุขภาพทางจิตวิญญาณ และ

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็นใน ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเครือข่าย ทั้งนี้เป็น เพราะ ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารมากำหนดนิยามศัพท์เฉพาะสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินการในปัจจุบันมีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารในพื้นที่ที่ผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลมีการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือของโรงเรียนขนาดเล็กแต่ยังต้อง พัฒนาในนวัตกรรมสำหรับการดำเนินการให้มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม สภาพที่คาดหวังหรือสภาพที่พึง ประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าในพื้นที่วิจัยต้องการพัฒนาการบริหารเครือข่ายความร่วมมือให้เกิด นวัตกรรมใช้ในการขับเคลื่อนเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้เกิดคุณภาพตามที่คาดหวัง และเมื่อนำมาวิเคราะห์เพื่อให้ทราบความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาการบริหารจัดการพบว่า การมีส่วน ร่วมในกิจกรรมเครือข่าย มีความต้องการจำเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่าการดำเนินการพัฒนาเครือข่ายความ ร่วมมือการมีส่วนร่วมเป็นส่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างจำเป็นเร่งด่วนเพราะการบริหารเครือข่ายให้ประสบ ผลสำเร็จได้เกิดจากการได้รับความร่วมจากทุกฝ่าย ดังที่ Rotchinda (2018) ได้นำเสนอว่า เครือข่ายโรงเรียน มีความสำคัญกับการบริหารจัดการการจัดองค์กรและเครือข่ายระหว่างโรงเรียน ซึ่งเครือข่ายโรงเรียนแต่ละ เครือข่ายโรงเรียนจะประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ในเขตพื้นที่เดียวกัน มีการสนับสนุนให้เกิดพลังแห่งการ ช่วยเหลือกันภายใต้การบริหารเครือข่ายด้วยการใช้ความร่วมมือทั้งในการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างทั่วถึงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยกำหนดเป็นเป้าหมายและยุทธศาสตร์เครือข่ายความร่วมมือ และยุทธศาสตร์การ พัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณา สอดคล้องกับ Poomseed (2016) การนำเสนอกลยุทธ์การ บริหารโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนขนาด เล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่สภาพที่พึงประสงค์ โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนค่าความต้องการจำเป็นเมื่อพิจารณาตามขอบข่ายการบริหารงาน พบว่า การ บริหารวิชาการมีความต้องการจำเป็นสูงสุด

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ 5) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 6) การควบคุมกลยุทธ์ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการสร้างและตรวจสอบยืนยันกลยุทธ์พบว่า ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ 5) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 6) การควบคุมกลยุทธ์ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพนำมากร่างกลยุทธ์ ผ่านการตรวจสอบยืนยันด้วยการสนทนากลุ่มเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะการบริหารเครือข่ายความร่วมมือที่เป็นนักวิชาการ ผู้บริหาร ตัวแทนเครือข่ายมาร่วมกันวิพากษ์เพื่อหาฉันทมติ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะนำไปประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้เพื่อให้ได้นวัตกรรมที่มีคุณภาพสามารถนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ได้จริง ดังที่ Office of the Basic Education Commission (2015) ได้นำเสนอว่า การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กจึงจำเป็นต้องบริหารจัดการอย่างเหมาะสมสอดคล้องตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งมีความผูกพันกับโรงเรียนอย่างแนบแน่นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการยุบ หรือเลิกโรงเรียนขนาดเล็กจึงจำเป็นต้องเป็นวิธีสุดท้ายและชุมชนท้องถิ่นต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดังกล่าวด้วย และ Nawikarn (2002) ได้นำเสนอว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นแนวทางการดำเนินการเพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระยะยาว การทำให้กลยุทธ์เป็นความจริงต้องมีทั้งการวางแผน และการจัดการถ้าปราศจากการจัดการเชิงกลยุทธ์แล้ว องค์กรจะขาดความมุ่งหมายและทิศทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพแวดล้อมของการแข่งขัน เช่นในปัจจุบัน การพัฒนากลยุทธ์ที่บรรลุความสำเร็จ ผู้บริหารจะต้องเข้าใจกลยุทธ์ กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์และทุกระดับภายในองค์กรต้องมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาและการดำเนินกลยุทธ์ สอดคล้องกับ Haseesuk and Preecha (2022) กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า ผลการกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์การพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 2) กลยุทธ์เสริมสร้างความรู้ของผู้นำลูกเสือ 3) กลยุทธ์สร้างความตระหนักรู้ของลูกเสือและ 4) กลยุทธ์การจัดกิจกรรมลูกเสือที่มีประสิทธิภาพ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

สรุป

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า องค์ประกอบของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 26 ตัวบ่งชี้ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การประเมินผลการดำเนินงาน ลำดับที่ 2 ภาวะผู้นำของผู้ประสานงานเครือข่าย ลำดับที่ 3 การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ของเครือข่าย ลำดับที่ 4 การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ของเครือข่าย และลำดับที่ 5 สมาชิกเครือข่าย ตามลำดับ และผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามพบประเด็นสำคัญ ดังนี้ จุดแข็ง คือ จัดรวมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่เดียวกันเพื่อร่วมกันดำเนินงาน ผู้บริหารและครูมีการใช้เครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ จุดอ่อน คือ โรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรน้อย โอกาส คือ ตัวแทนคณะครูร่วมดำเนินการ ตัดสินใจ ในทุกกิจกรรม ได้รับความร่วมมือ

จากผู้บริหารและครู ส่วนภาวะคุกคาม คือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กขาดประสบการณ์ในการบริหารจัดการ ผลการพัฒนาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กพบว่า กลยุทธ์ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) ประเด็นกลยุทธ์ 5) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 6) การควบคุมกลยุทธ์ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น พบว่า การประเมินผลการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 แสดงให้เห็นว่า การประเมินผลการดำเนินงาน ในการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กเป็นกระบวนการสำคัญที่จะตรวจสอบความก้าวหน้าหรือผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนการประเมินผลการดำเนินงาน ในการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กโดยการปฏิบัติอย่างชัดเจนรวมทั้งมีการนิเทศกำกับติดตามแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น พบว่า การประเมินผลการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 ควรมีการวิจัยในครั้งต่อไปในเชิงลึกเพื่อการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าวให้มีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น ในลักษณะการวิจัยและพัฒนา เช่น

2.1 ควรมีการวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 ควรมีการวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การประเมินผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือสำหรับยกระดับการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก

References

- Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Stone, M. M. (2006). The Design and Implementation of Cross-Sector Collaborations: Propositions from the Literature. *Public Administration Review*, 66(s1), 44-55.
- Charoenwongsak, K. (2002). *Strategic Thinking*. Bangkok, Thailand: Success Media.
- Chengyut, K. (2015). *A Strategies Elementary School Management for Promoting Holistic Community Health*. (Doctoral Dissertation). Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Goldsmith, S., & Eggers, W. D. (2004). *Governing by Network*. Washington, DC: Brookings.
- Haseesuk, S., & Preecha, R. (2022). Strategies for the Management of Boy Scout Activities in Educational Institutions Under the Buriram Primary Educational Service Area Office 4. *MBU Roi Et Journal of Global Education Review*, 2(3), 59-71.

- Himmelman, A. T. (2001). *Collaboration for a Change: Definitions, Decision-Making Models, Roles, and Collaboration Process Guide*. Minneapolis, MN: Himmelman Consulting.
- Huxham, C., & Vangen, S. (2005). *Managing to Collaborate: The Theory and Practice of Collaborative Advantage*. London, UK: Routledge.
- Metkarunjit, M. (2004). *Participatory Educational Management: People, Local Administrative Organizations and Government Agencies*. Bangkok, Thailand: Book Point.
- Ministry of Education. (2010). *National Education Act B.E. 2542 and Amendments (No. 3) B.E. 2553*. Bangkok, Thailand: Ministry of Education, Office of the Basic Education Commission.
- Nawikarn, S. (2002). *Participatory Management*. Bangkok, Thailand: Bannakit.
- Office of the Basic Education Commission. (2010). *Guide to Driving the Strategy for International Standard Schools*. Bangkok, Thailand: Agricultural Cooperative Printing House of Thailand.
- Office of the Basic Education Commission. (2015). *Strategic Plan for Small School Development 2015-2018*. Bangkok, Thailand: Agricultural Cooperative Printing House of Thailand.
- Office of the Basic Education Commission. (2019). *Strategic Plan for Small School Development 2019-2022*. Bangkok, Thailand: Agricultural Cooperative Printing House of Thailand.
- Office of the Basic Education Commission. (2020). *Guidelines for the Management of Small School Networks*. Bangkok, Thailand: Office of Basic Education Policy and Planning.
- Poomseeda, T. (2016). *Presentation of Strategies Management for Small Schools to Improve the Quality of Education*. (Doctoral Dissertation). Bangkok, Thailand: Chulalongkorn University
- Rotchinda, S. (2018). *Development of an Academic Collaborative Networks Administration Model Between Schools Under Primary Education Service Area Offices in the Upper Northern Region*. (Doctoral Dissertation). Bangkok, Thailand: Sukhothai Thammathirat Open University.
- Royal Gazette. (2017). *Volume 134, Section 40, Dated 6 April 2017*. Bangkok, Thailand: The Secretariat of The Cabinet.
- Saranat, W., et al. (2002). *New Administrators in Primary and Secondary Schools: Research Results for Criticism*. Bangkok, Thailand: Thipwisut.
- Serirat, S. (1999). *Organization and Management, Complete Edition (Revised)*. Bangkok, Thailand: Thammasat University Book Center.
- Smith, J. A. (2021). *Educational Collaboration Networks*. New York, NY: Academic Press.
- Starkey, P. (1997). *Networking for Development, International Forum for Rural Transport and Development*. London, UK: International Forum for Rural Transport and Development.

- Sthapitanont, P., & Thiraphan, C. (2003). *Communicating with the Network Society: Training Documents for Course 3 "Building a Powerful Network*. Bangkok, Thailand: Community Learning and Development Institute.
- Wongwanich, S. (2007). *Research on Assessment of Needs*. Bangkok, Thailand: Chulalongkorn University Press.